

Đổi mới một số phương pháp để nâng cao chất lượng giảng dạy các môn Lý luận Chính trị cho sinh viên Việt Nam hiện nay

Nguyễn Văn Thiên

Trường Đại học Quốc tế Hồng Bàng

TÓM TẮT

Nâng cao chất lượng giáo dục các môn lý luận chính trị cho sinh viên ở các trường đại học luôn được Đảng và Nhà nước ta quan tâm đúng mức, đặc biệt là trong bối cảnh hội nhập quốc tế hiện nay. Để thực hiện được mục tiêu này yêu cầu các trường đại học phải đổi mới cả về nội dung, chương trình, trong đó cần chú trọng xây dựng đội ngũ giảng viên phải có phương pháp giảng dạy và học tập phải sinh động, mềm dẻo, gắn với thực tiễn tạo được hứng thú cho người học. Sử dụng một số phương pháp như sau: phân tích, tổng hợp và một số phương pháp khác. Tác giả phân tích làm rõ một số phương pháp giảng dạy như sau: phương pháp thuyết trình kết hợp giáo án điện tử; phương pháp đàm thoại; phương pháp thảo luận, thuyết trình nhóm; phương pháp nêu vấn đề. Đặc biệt là người thầy phải phát huy được tính chủ động, tích cực tự giác học tập, rèn luyện của sinh viên để họ chiếm lĩnh vốn tri thức. Việc giảng dạy các môn lý luận chính trị cho sinh viên ở các trường đại học là một trong những nhiệm vụ hàng đầu của giáo dục và đào tạo.

Từ khóa: Giáo dục, chính trị, lý luận chính trị, giáo dục chính trị, phương pháp

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Để công tác giảng dạy các môn lý luận chính trị ở các trường đại học đạt hiệu quả cao, yêu cầu trước tiên đối với giảng viên phải nắm vững và vận dụng phương pháp giáo dục phù hợp với nội dung bài giảng. Bởi vì, phương pháp có vai trò rất quan trọng trong quá trình giảng dạy nhằm truyền thụ kiến thức nâng cao chất lượng hiệu quả giáo dục các môn lý luận chính trị cho sinh viên. Vì vậy, giảng viên phải biết vận dụng đồng bộ các phương pháp giáo dục phù hợp với nội dung bài giảng tạo nên sự hứng thú, phấn khởi để sinh viên có cảm hứng, say mê học tập nghiên cứu các môn lý luận chính trị, giúp các em nhận thức đúng, có tư tưởng chính trị thông suốt, vững vàng, có lý tưởng hoài bão, tích cực lao động giúp ích cho bản thân, gia đình, góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa ngày càng văn minh, giàu mạnh.

2. NỘI DUNG

2.1. Cơ sở lý luận đổi mới một số phương pháp nâng cao chất lượng giảng dạy các môn lý luận chính trị cho sinh viên

Việc đổi mới nội dung, chương trình, giáo trình, phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị

trong chương trình đào tạo đại học hiện nay là vấn đề cấp thiết và đã được Đảng, Nhà nước quan tâm đúng mức chỉ đạo thông qua các Văn kiện, Nghị quyết, Chiến lược và Luật Giáo dục như sau:

- Nghị quyết số 29-NQ/TW khẳng định rằng: Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương pháp dạy và học theo hướng hiện đại; phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, kỹ năng của người học; khắc phục lối truyền thụ áp đặt một chiều, ghi nhớ máy móc. Tập trung dạy cách học, cách nghĩ, khuyến khích tự học, tạo cơ sở để người học tự cập nhật và đổi mới tri thức, kỹ năng, phát triển năng lực (Ban Chấp hành Trung ương 2013) [1].
- Chiến lược phát triển giáo dục Việt Nam giai đoạn 2011-2020 đã khẳng định: tiếp tục đổi mới phương pháp dạy học và đánh giá kết quả học tập, rèn luyện theo hướng phát huy tích cực, tự giác, chủ động, sáng tạo và năng lực tự học của người học (Thủ tướng Chính phủ (2012). Quyết định số 711/QĐ-TTg ngày 13/06/2012 phê duyệt Chiến lược phát triển

Tác giả liên hệ: TS. Nguyễn Văn Thiên

Email: thiennv@hiu.vn

giáo dục 2011-2020) [2].

- Văn kiện Đại hội XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam (2021) đã nhấn mạnh như sau: “Tiếp tục đổi mới đồng bộ mục tiêu, nội dung, chương trình, phương thức, phương pháp giáo dục - đào tạo theo hướng hiện đại, hội nhập quốc tế, phát triển con người toàn diện, đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội, khoa học - công nghệ, thích ứng với cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư” [3].
- Khoản 2, Điều 7, Luật Giáo dục năm 2019 đã khẳng định: Phương pháp phải khoa học, phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động, tư duy sáng tạo của người học; bồi dưỡng cho người học năng lực tự học và hợp tác, khả năng thực hành, lòng say mê học tập và ý chí vươn lên [4].

Nhìn chung, suốt thời gian qua việc nghiên cứu đổi mới giáo trình, chương trình, phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị được Đảng và Nhà nước quan tâm, đầu tư đúng mức. Trước tiên là thay đổi nội dung, chương trình giáo trình các môn lý luận chính trị cho phù hợp với tình hình thực tiễn hiện nay, tiếp theo là hướng dẫn đổi mới phương pháp giáo dục hiện đại cho phù hợp với nội dung bài học, học phải đi đôi với hành, v.v... Việc nghiên cứu và đổi mới nội dung, chương trình, giáo trình, phương pháp để đạt được chất lượng cao trong giảng dạy là cả chặng đường dài phía trước. Do đó, yêu cầu các cấp, các ngành, trong đó ngành Giáo dục phải tiên phong đi đầu, đặc biệt là đội ngũ giảng viên lý luận chính trị phải tận tâm, tận lực học tập, trao đổi, tích cực nghiên cứu giảng dạy để đạt được kết quả như sự chỉ đạo của Đảng và Nhà nước ta hiện nay.

Qua nhiều năm nghiên cứu và giảng dạy các môn lý luận chính trị ở trường đại học, để nâng cao chất lượng hiệu quả giáo dục lý luận chính trị trong điều kiện hiện nay, chúng tôi kế thừa và tiếp tục phát huy một số phương pháp giảng dạy như sau;

2.2. Đổi mới một số phương pháp nâng cao chất lượng giảng dạy các môn lý luận chính trị cho sinh viên

- **Thứ nhất, giảng viên cần sử dụng phương pháp thuyết trình kết hợp với giáo án điện tử:** Thuyết trình, là phương pháp được sử dụng khá phổ biến để giảng dạy các môn lý luận chính trị, giảng viên dùng lời nói sinh động, gợi cảm, thuyết phục để truyền thụ kiến thức cho sinh viên theo mục đích nhất định, giúp cho sinh viên tiếp thu có ý thức và hiệu quả. Phương pháp thuyết trình được coi là phương pháp độc thoại trong dạy học, là phương pháp

cổ truyền, được sử dụng rất phổ biến ở các môn học. Bằng phương pháp này, giảng viên truyền đạt cho sinh viên những tri thức khái quát hóa mà loài người đã thu nhận được, còn sinh viên có nhiệm vụ lĩnh hội tri thức đó, hiểu, ghi, nhớ và tái hiện tri thức. Đối với các môn lý luận chính trị, không thể thiếu phương pháp thuyết trình, bởi vì trong giảng dạy, giảng viên cung cấp những kiến thức cơ bản, hiện đại, thiết thực đang diễn ra trong đời sống để thu hút sinh viên lắng nghe, ghi nhận, nếu giảng viên sử dụng tốt phương pháp thuyết trình trong giảng dạy các môn lý luận chính trị, sẽ rất thuận lợi để giảng các khái niệm, phạm trù, nguyên lý, qui luật, lịch sử Đảng, tư tưởng Hồ Chí Minh, v.v.. Để sử dụng tốt phương pháp thuyết trình, giảng viên cần đầu tư xây dựng giáo án điện tử đảm bảo tính khoa học và tính sư phạm, giáo án cần phối hợp màu sắc đẹp, hình ảnh và tư liệu minh họa phong phú, đa dạng mang tính trực quan sinh động sẽ góp phần thu hút sinh viên chú ý, theo dõi và dễ hiểu, dễ nhớ. Tuy nhiên, nếu chỉ sử dụng phương pháp thuyết trình kết hợp với giáo án điện tử sinh viên chú ý lắng nghe thời gian dài người học sẽ rất mệt mỏi, do đó giảng viên phải chuyển sang phương pháp khác, đó là phương pháp đàm thoại.

- **Thứ hai, giảng viên cần sử dụng phương pháp đàm thoại:** Đàm thoại, là phương pháp giáo dục được thực hiện chủ yếu dưới hình thức trao đổi ý kiến, những quan điểm, tư tưởng giữa giảng viên với sinh viên, giữa sinh viên với sinh viên về một vấn đề nào đó thuộc lĩnh vực kinh tế, chính trị và xã hội, v.v... Đặc biệt, là sử dụng phương pháp này để giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên sẽ đạt được kết quả khả quan như: nắm bắt được những tâm tư, tình cảm, nhất là tư tưởng chính trị của từng sinh viên, để kịp thời có những biện pháp tác động, tuyên truyền, giáo dục chủ nghĩa Mác - Lênin; tư tưởng Hồ Chí Minh; đường lối, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước; giáo dục tinh thần yêu nước cho sinh viên hiệu quả nhất.

Khi sử dụng phương pháp đàm thoại, để giáo dục sinh viên, thái độ của những người tham gia rất quan trọng, nếu thái độ vui vẻ, cởi mở, nhiệt tình thì có thể thúc đẩy sinh viên có những phản ứng tích cực, tham gia trả lời câu hỏi hoặc là ngược lại, làm cho bầu không khí trở nên căng thẳng, sinh viên không muốn tham gia hoặc tham gia qua loa, hình thức cho xong việc. Do đó, để các buổi đàm thoại thành công tốt đẹp, đòi

hỏi trước tiên là giảng viên phải biết cách bộc lộ quan điểm, tạo ra ấn tượng và tình cảm của mình với sinh viên trong quá trình đàm thoại, để các em háng hái tham gia thảo luận, tự nhận thức, đánh giá rút ra kết luận phù hợp với những phẩm chất chính trị, đạo đức hiện nay.

- Thứ ba, giảng viên cần sử dụng phương pháp thảo luận, thuyết trình nhóm: Thảo luận, thuyết trình nhóm là phương pháp dạy học được sử dụng nhiều trường đại học ở Việt Nam và đã đem lại nhiều hiệu quả tích cực. Thảo luận nhóm là việc trao đổi ý kiến về những vấn đề đã được trình bày trong nội dung hoặc những vấn đề liên quan, là một khâu trong quá trình giảng dạy các môn lý luận chính trị. Thuyết trình nhóm là giảng viên chia lớp học làm nhiều nhóm cho sinh viên chọn chủ đề liên quan đến nội dung bài giảng để sinh viên thuyết trình. Phương pháp thảo luận, thuyết trình nhóm giúp sinh viên củng cố kiến thức, hiểu sâu hơn nội dung bài giảng. Qua đó, giảng viên có thể rèn luyện nhiều kỹ năng cho sinh viên như: kỹ năng nói, kỹ năng viết, kỹ năng nghiên cứu khoa học và cách lập luận của sinh viên, đồng thời kiểm tra kiến thức của sinh viên để kịp thời cung cấp bổ sung kiến thức cho các em.

Vận dụng phương pháp thảo luận, thuyết trình nhóm sẽ giúp cho sinh viên chủ động trong việc nghiên cứu và tiếp thu môn học. Phương pháp này giúp sinh viên hình thành được thói quen, làm việc có kế hoạch, học tập nghiên cứu nghiêm túc hơn, nâng cao tính nhạy bén độc lập, sáng tạo, tính trung thực. Qua thảo luận, thuyết trình nhóm sinh viên tiếp thu những kiến thức từ môn học chủ yếu là do tự nghiên cứu và tranh luận có sự hướng dẫn của giảng viên, sinh viên không phụ thuộc hoàn toàn vào người dạy, khắc phục được những hạn chế trong quá trình dạy và học như: lớp học thụ động, tâm lý chán học, xem thường môn học và khắc phục được tính rụt rè của sinh viên. Bên cạnh đó, phương pháp này còn khắc phục kịp thời những hạn chế, cách nhận thức của sinh viên về nội dung kiến thức của bài giảng, từ đó, giảng viên kịp thời điều chỉnh cách nhận thức của sinh viên cho phù hợp với kiến thức của bài giảng.

Khi thảo luận, thuyết trình đạt đến mức độ cao, các em bắt đầu chuyển sang tranh luận, vì do nhiều ý kiến, quan điểm của sinh viên không giống nhau, đôi khi lại đối lập nhau, va chạm lẫn nhau. Nhờ chủ động tranh luận mà các em nâng cao được tính khái quát, tính vững vàng, linh

hoạt, mềm dẻo của tất cả những quan điểm, kiến thức đã tiếp thu. Tranh luận, cũng là một trong những phương pháp thích hợp để giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên hiện nay, bởi vì trong quá trình tranh luận, sinh viên đã bộc lộ rõ quan điểm của mình, từ đó, giảng viên nắm bắt được tư tưởng của các em, tiếp cận các em, giúp các em nhận thức được cái đúng, cái sai, qua đó, bảo vệ cái đúng, cái chân lý.

- Thứ tư, giảng viên cần phải sử dụng phương pháp nêu vấn đề: Nêu vấn đề, là phương pháp giảng viên nghiên cứu kỹ tài liệu, phát hiện và tạo tình huống có vấn đề trong bài giảng. Sử dụng phương pháp này, sinh viên không bị thụ động mà cùng với giảng viên tìm ra phương án để giải quyết những vấn đề giảng viên đã đưa ra, qua đó rèn luyện tư duy sáng tạo của người học.

Trong quá trình dạy học, giảng viên sử dụng phương pháp dạy học nêu vấn đề sẽ phát huy năng lực tư duy của sinh viên và khả năng nhận biết, giải quyết vấn đề. Sinh viên được đặt trong tình huống có vấn đề, đó là một tình huống chứa đựng mâu thuẫn nhận thức. Thông qua việc giải quyết vấn đề, giúp sinh viên lĩnh hội tri thức, kỹ năng. Dạy học nêu vấn đề là con đường cơ bản để phát huy tính tích cực nhận thức và phát triển tư duy cho sinh viên.

Vận dụng phương pháp dạy học nêu vấn đề trong các môn lý luận chính trị là rất cần thiết trong điều kiện hiện nay, nhằm hình thành cho sinh viên có năng lực tự giải quyết các vấn đề do thực tiễn đặt ra. Phương pháp dạy học nêu vấn đề có thể kết hợp, giải quyết vấn đề tại lớp thông qua hình thức thảo luận, có sự chuẩn bị của sinh viên, không chỉ tạo ra sự nỗ lực, hứng thú mà còn tạo cơ hội cho sinh viên giao lưu, học hỏi trình bày vấn đề trước lớp học, qua đó, rèn luyện cho họ tính tự tin, chủ động trong học tập và rèn luyện. Nếu giảng viên sử dụng phương pháp này trong quá trình dạy học có hiệu quả, sẽ khắc phục được tâm lý chán học, xem thường các môn học lý luận chính trị. Thông qua quá trình giảng dạy môn lý luận chính trị, giảng viên dễ tiến hành giáo dục tư tưởng chính trị cho sinh viên.

- Thứ năm, giảng viên phải phát huy tính chủ động, tích cực tự giác học tập, rèn luyện của sinh viên: Văn kiện Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương khóa XI, đã khẳng định: “Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương pháp dạy và học theo hướng hiện đại; phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, kỹ năng của người học; khắc phục lối truyền

thụ áp đặt một chiều, ghi nhớ máy móc” [5].

Hiện nay, phương pháp giảng dạy, truyền thụ một chiều, giản đơn tri thức của giảng viên cho sinh viên trước đây gặp nhiều bất cập, do đó đòi hỏi giảng viên phải nghiên cứu thay đổi phương pháp giảng dạy cho phù hợp với sinh viên, đặc biệt là giảng viên nên hạn chế cách truyền thụ một chiều, thay thế vào đó là phát huy tính tích cực, chủ động của sinh viên, để rèn luyện cho các em có tư duy độc lập, sáng tạo. Như vậy, phương pháp giáo dục có ý nghĩa và rất quan trọng đối với giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên hiện nay. Thực chất của phương pháp giáo dục nói chung, giáo dục lý luận chính trị nói riêng cho sinh viên ở các trường đại học là tạo điều kiện tối đa để tăng cường tính chủ động, sáng tạo trong quá trình học tập, nghiên cứu khoa học của sinh viên, đồng thời cần có sự kết hợp với vai trò giảng dạy, hướng dẫn của giảng viên cùng với việc phát huy có hiệu quả các thiết bị, phương tiện dạy học hiện đại.

Trong quá trình giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên, ngoài việc giảng viên kết hợp nhiều phương pháp giáo dục, đều quan trọng là giảng viên cần phải tăng cường tính lý luận với thực tiễn để sinh viên tiếp cận thực tế với những vấn đề chính trị, xã hội đang diễn ra hàng ngày, hàng giờ ở trong tỉnh, trong nước, khu vực và thế giới, từ thực tế đó sinh viên có thể nhận thức, có thái độ và hành động đúng đắn, tin tưởng đường lối lãnh đạo của Đảng, ra sức bảo vệ độc lập, chủ quyền của đất nước.

Để thu hút sự tìm tòi, say mê nghiên cứu học tập, chú ý, lắng nghe của sinh viên trong quá trình giảng dạy các môn lý luận chính trị, góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên, theo chúng tôi, đội ngũ giảng viên lý luận chính trị cần phải có phương pháp giáo dục phù hợp. Bởi vì, “Trong giáo dục, nhất là trong giáo dục Nhà trường, vấn đề phương pháp có vai trò đặc biệt quan trọng. Phương pháp giáo dục phải tích cực, sáng tạo, quá trình trang bị kiến thức, trau dồi phương pháp không chỉ là làm tăng học vấn, sự hiểu biết, rèn kỹ năng mà thực chất còn là quá trình rèn luyện nhân cách. Sản phẩm của giáo dục, đào tạo là con người, qua ảnh hưởng của giáo dục phải trở thành những nhân cách trung thực và sáng tạo, có nhu cầu tự đào tạo suốt đời, gọi là giáo dục liên tục, có nhu cầu và khả năng tự hoàn thiện bản thân; không phải là rèn trí nhớ mà là làm chủ phương pháp khoa học, dùng phương pháp để tự mình làm mới kiến thức, làm tăng kiến thức, chủ yếu là rèn

trí tuệ thông minh, sáng tạo và trưởng thành về nhân cách như một sự trưởng thành văn hóa” [6]. Do đó, việc vận dụng và đổi mới phương pháp giảng dạy các môn lý luận chính trị là một trong những yếu tố rất quan trọng góp phần tạo nên sự thành công trong giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên hiện nay.

Yêu cầu của việc đổi mới phương pháp giáo dục lý luận chính trị hiện nay là người thầy phải biết phát huy được tính tích cực, tự giác, chủ động, tư duy sáng tạo của sinh viên, tạo mọi điều kiện để sinh viên có khả năng thích ứng với những biến đổi đang diễn ra trong xã hội, từ đó hình thành được động lực tự giác học tập của sinh viên, để các em tự hoàn thiện bản thân mình và biết đưa ra những ý tưởng mới, có khác vọng, hoài bão, ý chí, nghị lực về việc lập thân, lập nghiệp, đặc biệt là các em ý thức được trách nhiệm, nghĩa vụ của bản thân đối với cộng đồng, xã hội. Tại điều 5, trong Luật Giáo dục của nước ta cũng quy định như sau: “Phương pháp giáo dục phải phát huy tính tích cực, tự giác, chủ động, tư duy sáng tạo của người học; bồi dưỡng cho người học năng lực tự học, khả năng thực hành, lòng say mê học tập và ý chí vươn lên” [7].

Nhằm thực hiện tốt sự kích thích, khơi dậy được khả năng tư duy sáng tạo của sinh viên trong việc nghiên cứu học tập các môn lý luận chính trị, yêu cầu đội ngũ giảng viên lý luận chính trị phải thật sự quan tâm đến phương pháp giảng dạy. Do đó, giảng viên cần phải “Tập trung dạy cách học, cách nghĩ, khuyến khích tự học, tạo cơ sở để người học tự cập nhật và đổi mới tri thức, kỹ năng, phát triển năng lực. Chuyển từ học chủ yếu trên lớp sang tổ chức hình thức học tập đa dạng, chú ý các hoạt động xã hội, ngoại khóa, nghiên cứu khoa học. Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin và truyền thông trong dạy và học” [5]. Như vậy, giảng viên phải linh hoạt sử dụng phương pháp trong quá trình dạy học các môn lý luận chính trị để thích ứng với cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 hiện nay. Đối với sinh viên “Tự học là con đường cứu giúp cho mỗi con người trước mâu thuẫn giữa khát vọng cao đẹp về học vấn với hoàn cảnh ngặt nghèo của cuộc sống cá nhân. Tự học tạo ra tri thức bền vững cho mỗi con người, là chìa khóa vàng giúp cá nhân tự khẳng định mình để vươn lên đỉnh cao trí tuệ, con đường đó dẫn đến thành đạt và hạnh phúc” [8]. Tự giác học tập, tự rèn luyện, là con đường duy nhất để phát triển nội lực của từng bản thân sinh viên, là sự giải quyết những mâu thuẫn đang bộc lộ, nảy sinh bên trong mỗi sinh viên,

trước yêu cầu phát triển của bản thân các em. Chúng ta nên nhớ rằng: “Nhân cách của mỗi con người được hình thành bằng nhiều con đường khác nhau, trong đó có sự tự tu dưỡng rèn luyện bản thân, hay còn gọi là tự giáo dục. Tự tu dưỡng biểu hiện ý thức và tính tích cực cao nhất của cá nhân con người đối với cuộc sống. Khả năng tự giáo dục được thực hiện khi cá nhân đã đạt tới một trình độ phát triển nhất định, khi đã tích lũy được những kinh nghiệm sống, những tri thức phong phú. Tự giáo dục là kết quả của quá trình giáo dục, là sản phẩm của nhận thức và sự tạo lập các thói quen hành vi, là bước tiếp theo và quyết định của quá trình giáo dục” [6].

Mục đích cuối cùng của giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên là giúp sinh viên nhận thức, phát huy được tính tích cực, chủ động, tự giác học tập; có thái độ tin tưởng, tôn trọng và mong muốn tham gia bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước; có những hành động ứng xử đúng đắn với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước. Để đạt được kết quả này, phương pháp giáo dục bằng lời nói tuyên truyền là chưa đủ thuyết phục, cần phải có những phương pháp giáo dục tác động trực tiếp đến sinh viên, để cuốn hút các em cùng tham gia ngay trong quá trình học tập cũng như tham gia ngay vào những hoạt động thực tiễn do Nhà trường tổ chức để đi sâu tìm hiểu và bảo vệ chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước. Trong giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên, các giảng viên cần quan tâm hướng sinh viên vào các hoạt động thực tiễn, với những yêu cầu như sau: giảm phương pháp thuyết trình, diễn giảng, tăng cường phương pháp thảo luận, tranh luận trong giờ học; cần tăng cường sự vận dụng sáng tạo nguyên lý, lý thuyết vào thực tiễn, tránh sự tiếp nhận xuôi chiều những lý thuyết suông đã có sẵn; giảm bớt việc ghi nhớ máy móc, tăng cường khảo sát nghiên cứu; giảm cách trả lời có sẵn trong giáo trình, cần tăng khả năng tư duy độc lập của sinh viên, giải quyết những vấn đề đã nảy sinh từ thực tiễn; tăng cách làm việc theo nhóm và giờ học ngoài giờ lên lớp của sinh viên.

Ngày nay, do sự bùng nổ về thông tin, sự phát triển ngày càng mạnh mẽ của các phương tiện truyền thông và của khoa học - công nghệ, nên phương pháp giáo dục lý luận chính trị sinh viên theo kiểu cung cấp thông tin thuần túy cho sinh viên đã trở nên lạc hậu, không thể bồi dưỡng phẩm chất chính trị tốt đẹp cho sinh viên và

không đáp ứng được việc đào tạo con người toàn diện. Bởi vậy, phương pháp giáo dục hiện nay là phải chuyển từ việc thông báo - truyền thụ lý thuyết một chiều sang dạy sinh viên tự học có phương pháp, nhằm trang bị cho sinh viên những phương pháp và các kỹ năng cơ bản để tăng cường khả năng tự giác học, hình thành được thói quen tự nghiên cứu và tự học tập suốt đời. Chiến lược phát triển giáo dục 2001 – 2010 nước ta đã khẳng định: “Chuyển từ việc truyền đạt tri thức thụ động, thầy giảng, trò ghi sang hướng dẫn người học chủ động tư duy trong quá trình tiếp cận tri thức; dạy cho người học phương pháp tự học, tự thu nhận thông tin một cách hệ thống và có tư duy phân tích, tổng hợp; phát triển được năng lực của mỗi cá nhân; tăng cường tính chủ động, tính tự chủ của học sinh, sinh viên trong quá trình học tập, hoạt động tự quản trong Nhà trường và tham gia các hoạt động xã hội” [9]. Để thực hiện được Chiến lược này, đòi hỏi đội ngũ giảng viên phải quan tâm đến việc đổi mới phương pháp giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên. Người thầy cần kết hợp nhiều phương pháp giảng dạy, điều quan trọng là phải tăng cường tính chủ động, tích cực của sinh viên, gắn liền giữa lý luận với thực tiễn, tức là học đi đôi với hành, nhận thức phải gắn liền với những hành động, việc làm cụ thể thì mới nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên.

Trong quá trình giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên, đội ngũ giảng viên là người trực tiếp theo dõi, chỉ đạo, điều khiển, những hoạt động trong giờ học của sinh viên. Vì vậy, giảng viên phải quan tâm nắm bắt được trình độ hiểu biết, khả năng nhận thức, sở thích, tâm lý của sinh viên, để từ đó chọn lọc, truyền tải nội dung và sử dụng các phương pháp giảng dạy cho phù hợp với lứa tuổi sinh viên. Để tăng cường tính chủ động, sáng tạo của sinh viên, giảng viên cần chú trọng phương pháp trao đổi, gợi mở giúp cho sinh viên hiểu biết những thông tin mới để các em nghiên cứu, giải quyết những vấn đề về chính trị - xã hội mà các em đang quan tâm, giảng viên phải dạy cho sinh viên có phương pháp tư duy, hướng dẫn sinh viên đọc tài liệu, tự học, tự nghiên cứu là một trong những việc làm hết sức cần thiết. Nếu các giảng viên thực hiện tốt các phương pháp này sẽ kích lệ được tinh thần say mê, hứng thú, sáng tạo trong học tập của sinh viên, giúp các em nắm vững nội dung giáo dục lý luận chính trị hiện nay.

3. KẾT LUẬN

Việc giảng dạy các môn lý luận chính trị cho sinh

viên ở các trường đại học là một trong những nhiệm vụ hàng đầu của giáo dục và đào tạo. Tuy nhiên, để nâng cao chất lượng, hiệu quả, yêu cầu giảng viên phải nắm bắt các Văn kiện, Nghị quyết, Chiến lược và Luật Giáo dục nhằm triển khai kết hợp nhiều phương pháp giảng dạy, bởi vì tất cả các phương pháp đều có những ưu điểm, nhược điểm riêng, nên chúng ta không

thể coi phương pháp nào là tối ưu, hoặc tuyệt đối hóa phương pháp này mà phủ nhận phương pháp kia. Do đó giảng viên lý luận chính trị phải biết đổi mới, phối hợp nhiều phương pháp phù hợp với nội dung bài giảng, phù hợp với từng đối tượng sinh viên, ... sẽ góp phần nâng cao chất lượng hiệu quả trong giảng dạy các môn lý luận chính trị cho sinh viên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] Ban Chấp hành Trung ương, *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*, 2013.

[2] Thủ tướng Chính phủ, *Quyết định số 711/QĐ-TTg ngày 13/06/2012 phê duyệt Chiến lược phát triển giáo dục 2011-2020*, 2012.

[3] Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2021.

[4] Quốc hội, *Luật Giáo dục. Luật số 43/2019/QH14*, ban hành ngày 14/6/2019, 2019.

[5] Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Hội nghị lần*

thứ tám Ban Chấp hành Trung ương khóa XI, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2013.

[6] Phạm Huy Kỳ, *Lý luận và phương pháp nghiên cứu, giáo dục lý luận chính trị*, Nxb Chính trị Quốc gia - Hành chính, Hà Nội, 2010.

[7] Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, *Luật Giáo dục*, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2005.

[8] Phạm Bích Thủy, "Giảng viên và vấn đề đổi mới phương pháp dạy học ở cao đẳng – đại học", *Tạp chí Giáo dục*, số đặc biệt tháng 12, tr.36–39, 2015.

[9] Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, *Chiến lược phát triển giáo dục 2001 – 2010*, Nxb Giáo dục, Hà Nội, 2002.

Innovation some methods to enhance the quality of teaching Political theory subjects for current Vietnam students today

Nguyen Van Thien

ABSTRACT

Enhancing the standard of political theory instruction for students at universities that are always fairly compensated by the Party and State, particularly in light of the current state of global integration. Universities must be updated in terms of both their curriculum and their programs if they are to achieve this objective. These updates should center on developing lecturers' teaching and learning strategies that are engaging, adaptable, and connected to real-world situations in order to pique students' interest. Use analytical synthesis, dialectical materialism, and other techniques. The following instructional strategies were examined by the author for clarification: Electronic lesson plans combined with conversational presenting techniques, group presentation and debate techniques, the problem-raising technique. In particular, the teacher must encourage students' initiative, constructive self-study, and training so that they may master the material. One of the most important roles of education and training is to teach political theory to students at universities.

Keywords: *political theory, political education, and education in politics, method*

Received: 22/09/2022

Revised: 22/10/2022

Accepted for publication: 11/11/2022